

Leden gemeenteraad Hattem
Postbus 93
8050 AB Hattem

GEMEENTE HATTEM
Ingekopen

13 MEI 2020

paraaf

Hattem, 12 mei 2020

Onderwerp : brandbrief Nederlands Bakkerijmuseum Hattem

Geachte gemeenteraadsleden,

Deze brief stuur ik u namens het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem. Een museum dat 45 jaar geleden is ontstaan uit een particulier initiatief. Sinds 1995 een stichting die borg staat voor het behoud en beheer van het cultureel erfgoed van de bakkerij in Nederland. Een museum ook dat door goed cultureel ondernemerschap nog nooit rode cijfers heeft geschreven.

Werkgever van 47 mensen die in een fulltime of parttime dienstverband aan het museum verbonden zijn. Studenten die in hun eigen levensonderhoud moeten voorzien. Medewerkers met jonge gezinnen die een toekomst opbouwen. Medewerkers met studerende kinderen die er voor zorgen dat deze een toekomst kunnen opbouwen. Medewerkers met kinderen die de deur al uit zijn en medewerkers in de pensioengerechtigde leeftijd die hun kennis en vaardigheden nog ten dienste van de maatschappij willen stellen.

Het museum beschikt over een eigen bakkerij waar geproduceerd wordt voor de museumhoreca en de museumwinkel. Het museum genereert hiermee inkomsten om het behoud en beheer van de collectie veilig te stellen. Daarnaast dient de museumbakkerij ook nog een maatschappelijk doel. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zetten hier weer hun eerste stappen richting een volwaardig bestaan. Statushouders leren hier de Nederlandse samenleving kennen en de Nederlandse taal spreken. Voor jongeren met een beperking is er tijd en aandacht om vaardigheden verder te ontwikkelen. Jongeren die op een wat gespannen voet staan met autoriteit en plichtsbesef ervaren hier structuur en het samenwerken aan een gemeenschappelijk doel.

Een Nederlands Bakkerijmuseum dat naast het onmiskenbare maatschappelijke belang ook van grote economische waarde is voor de stad Hattem. Jaarlijks trekt het museum, geheel op eigen kracht, meer dan 70.000 bezoekers. Bezoekers die gemiddeld drie uur in het museum verblijven en dan uitwaaiëren over de stad. Horeca-ondernemers, winkeliers, hotels en vakantieparken profiteren aantoonbaar mee door de aantrekkingskracht van het museum.

Een museum dat niet alleen zorg draagt voor het behoud van het materieel en immaterieel erfgoed van de bakkerij maar dat ook een voor Nederland unieke collectie aan de branche gerelateerde objecten bezit. Daarnaast bieden de panden waarin het museum gehuisvest is onderdak aan de

grootste vakbibliotheek van Europa. Meer dan 20.000 boeken, geschriften en persoonlijke archieven waarvan sommige al teruggaan naar de 17^e eeuw. Een vakbibliotheek die zijn gelijke niet kent over de geschiedenis van ons dagelijks brood en wie de geschiedenis van het dagelijks brood vertelt, vertelt ook de geschiedenis van de mensheid.

Een vakbibliotheek die veelvuldig geraadpleegd wordt. Niet alleen voor intern gebruik bij de voorbereidingen van tentoonstellingen maar ook door derden. Studenten bijvoorbeeld die wetenschappelijk onderzoek doen naar arbeidsomstandigheden, voedselkwaliteit en technische ontwikkelingen. De bakkerijbranche die informatie zoekt over receptuur, productieprocessen en het gebruik van grondstoffen. Auteurs die voor publicaties van uiteenlopende aard in de door ons beschikbaar gestelde bronnen de informatie vinden die elders niet beschikbaar is. Een recent afgesloten onderzoek naar de voedselvoorziening in de Eerste- en Tweede Wereldoorlog is hier een voorbeeld van.

Dat het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem zijn taak als hoeder van cultureel erfgoed serieus neemt mag blijken uit de waardering die het museum daarvoor al jarenlang ontvangt. Zowel de museumwereld als het publiek erkennen de meerwaarde en geven uiting aan die erkenning.

Het Museumregister doet dat elke vijf jaar tijdens een audit waarbij alle musea in Nederland, groot of klein, aan dezelfde eisen moeten voldoen. Pas als voldaan wordt aan de gestelde normen is opname in het Museumregister mogelijk en mag de titel 'Erkend Museum' gevoerd worden. Het Nederlands Bakkerijmuseum behoorde zo'n twintig jaar geleden tot de eerste officieel erkende musea in de provincie Gelderland en heeft dat niveau tot op de dag van vandaag weten te handhaven.

Het publiek is de graadmeter van ons bestaansrecht. De jaarlijkse substantiële stijging van de bezoekersaantallen en het winnen van regionale- en nationale publieksprijzen zijn voor het museum belangrijke indicaties dat een Bakkerijmuseum een toegevoegde waarde heeft in het cultuurlandschap. Het museum ontvangt al jaren op rij een award van de Museumvereniging voor de erfgoedleerlijnen die het museum aanbiedt aan kinderen in de schoolgaande leeftijd. Daarmee behoort het museum tot de top in de eigen provincie en was in 2017 zelfs de nummer één.

Het belang van het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem voor de bevordering van het toerisme op de Veluwe staat onomstotelijk vast. Deze stelling wordt niet alleen onderbouwd door de kwantiteit van de meer dan 70.000 bezoekers op jaarbasis maar ook door uitingen van waardering voor de geboden kwaliteit. In 2018, 2019 en in 2020 werd het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem door de 4,8 miljoen ANWB-leden gekozen tot 'Beste Uitje' in de provincie Gelderland. De belangrijkste publieksprijs op toeristisch gebied in Nederland.

Op 12 maart jl. werd het Nederlands Bakkerijmuseum verplicht om alle activiteiten te staken en de deuren te sluiten. De goedgevulde agenda voor de maanden maart, april, mei en juni bleek ineens niets meer waard. De receptionistes waren weken bezig met het verwerken van de annuleringen.

Toen kwamen de maatregelen van de overheid en werd financiële steun geboden om in ieder geval de eerste drie maanden de salarissen door te kunnen betalen. Hiermee werden ook gedwongen ontslagen voorkomen. Voor deze steun, die van levensbelang is geworden nu het museum al twee maanden zonder enige vorm van inkomsten zit, zijn wij dankbaar.

Deze brief is niet bedoeld als bedelbrief. Het is een brief van een museum dat vanaf de oprichting financiële onafhankelijkheid nastreeft. Een museum dat groei mogelijk gemaakt heeft door goed cultureel ondernemerschap en niet door te kijken naar de overheid. De jaarrekeningen die het museum kan overleggen zijn daar de stille getuigen van. Een stichting die met commerciële activiteiten inkomsten genereert voor het behoud en beheer van de collectie. Inkomsten waarmee ook de vier rijks- en gemeentelijke monumenten van de stichting in een optimale conditie gehouden kunnen worden. Deze brief is ook niet bedoeld als verzoek om structurele financiële ondersteuning, alhoewel die meer dan welkom zou zijn.

Deze brief is een smeekbede om meer aandacht te besteden aan en oog te hebben voor de noden van de kleinere musea in Nederland. Musea die niet over een grote hoeveelheid gespecialiseerde medewerkers kunnen beschikken. Die niet altijd de vakkennis in huis hebben om te weten waar op welk moment moet worden aangeklopt. Musea die geen podium krijgen in de landelijke media om hun verhaal te doen en die niet over lobbyisten beschikken om hun zaak te bepleiten.

Een brief namens het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem met een verzoek om hulp om nu te kunnen overleven. Een verzoek om financiële ondersteuning om een periode zonder inkomsten maar met doorlopende kosten te overbruggen. Een museum dat vanaf 1 juni de deuren weer mag openen maar voor maximaal 30 personen en dat inclusief de eigen medewerkers. De kosten die dat met zich meebrengt zullen de baten ver overstijgen. Ook de aard van de panden maken een openstelling waarbij voldaan moet worden aan de Coronaregeling bijna onmogelijk. Voornamelijk monumenten uit de 17^e eeuw met smalle gangen en vertrekken maken een routing waarbij anderhalve meter de norm is tot een moeilijk oplosbaar probleem.

Twee maanden voor het uitbreken van de crisis heeft het museum een pand aangekocht om de noodzakelijk geworden uitbreiding te realiseren. Dit pand biedt het museum depotruimte in eigen beheer, onderdak voor de vakbibliotheek en het daaraan gelieerde kenniscentrum en de mogelijkheid meer collectie voor het publiek toegankelijk te maken. Ook het beter en veiliger kunnen reguleren van de jaarlijks toenemende bezoekersstromen was een zwaarwegend argument. De aankoop van het naastgelegen monument was toen een logische- en financieel goed onderbouwde stap en nu door de opgelegde beperkingen een bron van grote zorg.

Namens het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem vraag ik aandacht en begrip voor een museum dat de hand nooit heeft opgehouden maar nu wel uit moet steken voor tijdelijke hulp. Het woord 'tijdelijke' gebruik ik omdat wij er vanuit gaan dat het 'Nieuwe Normaal' straks het 'Tijdelijke Abnormaal' zal zijn en het museum de draad weer op kan pakken zoals we dat altijd gedaan hebben. De goede resultaten uit het verleden geven vertrouwen dat dat ook gaat lukken.

Wij vragen ondersteuning, in welke vorm dan ook, van de Gemeente Hattem waar we een niet meer weg te denken cultureel, maatschappelijk en economisch onderdeel van zijn.

Wij vragen ondersteuning van de provincie Gelderland omdat we samen Gelderland zijn en het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem al jaren en geheel op eigen kracht bijdraagt aan de bloei van het toerisme in onze provincie.

Wij vragen ondersteuning van de landelijke overheid omdat, zoals het er nu naar uit ziet, de 300 miljoen overheidssteun voor cultuur naar de reeds gesubsidieerde instellingen zal gaan. De door goed cultureel ondernemerschap verworven financiële onafhankelijkheid van het Nederlands Bakkerijmuseum Hattem zou daarmee in ons nadeel werken.

Namens het Nederlands Bakkerijmuseum nodig ik u van harte uit voor een werkbezoek aan ons museum. Een bezoek dat abstracte beslissingen een gezicht kan geven. Graag loop ik met u door onze fraaie gebouwen om u de onmogelijkheid van sommige Corona- richtlijnen bij een beperkte openstelling aanschouwelijk te maken. Wij geven u bij een bezoek inzicht in de gezonde financiële situatie van het museum tot aan de verplichte sluiting en kunnen aantoonbaar maken hoe veerkrachtig we met de juiste ondersteuning zijn.

Een brief vanuit de Noordoost Veluwe, van een museum dat zijn bestaansrecht meer dan bewezen heeft in de afgelopen halve eeuw. Een museum dat, zo vinden wij, uw aandacht en uw steun juist nu verdient om deze onwenselijke situatie zo goed mogelijk door te komen.

Het Nederlands Bakkerijmuseum hoopt van u te horen.

U laat het cultureel erfgoed van de warme bakker toch niet in de kou staan!

Met vriendelijke groet,

Fred Voskuil,
Directeur.